

SYSTEM KONTROLI ZARZĄDCZEJ

W UNIWERSYTECIE JANA KOCHANOWSKIEGO W KIELCACH

§ 1

Przepisy ogólne

Niniejszy dokument określa zakres, zasady i sposób funkcjonowania Systemu kontroli zarządczej w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach, w tym:

- 1) definicję kontroli zarządczej,
- 2) cele Systemu kontroli zarządczej,
- 3) elementy Systemu kontroli zarządczej,
- 4) dokumentację Systemu kontroli zarządczej,
- 5) odpowiedzialność za funkcjonowanie Systemu kontroli zarządczej.

§ 2

System kontroli zarządczej w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego wprowadzony został na podstawie art. 68-71 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. jedn. z 2016 poz. 1870 ze zm.) oraz w oparciu o:

- 1) komunikat nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, (Dz. Urz. MF z 2009 r. Nr 15, poz. 84),
- 2) komunikat Nr 3 Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie samooceny kontroli zarządczej dla jednostek sektora finansów publicznych. (Dz. Urz. MF z 2011 r. Nr 2, poz. 11),
- 3) komunikat Nr 6 Ministra Finansów z dnia 6 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wytycznych dla sektora finansów publicznych w zakresie planowania i zarządzania ryzykiem (Dz. Urz. MF z 2012 r. poz. 56).

§ 3

Podstawowe definicje

Ilekroć w treści tego dokumentu jest mowa o:

- 1) **kontroli zarządczej** – należy przez to rozumieć ogół działań podejmowanych, aby zapewnić realizację celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny, rzetelny i terminowy,
- 2) **rektorze** – należy przez to rozumieć Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach,
- 3) **ryzyku** – należy przez to rozumieć możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało wpływ na realizację założonych celów,

- 4) **samoocenie** – należy przez to rozumieć formalny proces, który umożliwia dokonanie przeglądu istniejących elementów kontroli pod względem adekwatności celem proponowania i wdrażanie ulepszeń w istniejącym systemie,
- 5) **Uczelni, Uniwersytecie i UJK** – należy przez to rozumieć Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach,
- 6) **właścicielu celu** – należy przez to rozumieć osoby wskazane przez rektora, które są bezpośrednio odpowiedzialne za realizację danego celu,
- 7) **zarządzaniu ryzykiem** – należy przez to rozumieć logiczną i systematyczną metodę tworzenia kontekstu, identyfikacji, analizy, oceny, działania, nadzoru oraz informowania o ryzyku w sposób, który umożliwi minimalizację strat i maksymalizację możliwości.

§ 4

Cele Systemu kontroli zarządczej

Celem kontroli zarządczej w jednostce jest realizacja celów i zadań, w sposób zgodny z prawem, skuteczny, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności zapewnienie:

- 1) zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- 2) skuteczności i efektywności działania,
- 3) wiarygodności sprawozdań,
- 4) ochrony zasobów,
- 5) przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- 6) efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- 7) zarządzania ryzykiem.

§ 5

Elementy Systemu kontroli zarządczej

Na System kontroli zarządczej w jednostce składają się następujące elementy:

- 1) **środowisko wewnętrzne**, które stanowi podstawę dla wszystkich pozostałych elementów Systemu kontroli zarządczej i na które składają się działania podejmowane w zakresie:
 - a) przestrzegania wartości etycznych,
 - b) zapewnienia kompetencji zawodowych pracowników jednostki,
 - c) zapewnienia struktury organizacyjnej odpowiadającej celom i zadaniom jednostki,
 - d) delegowania uprawnień i obowiązków osobom zarządzającym lub pracownikom,
- 2) **cele i zarządzanie ryzykiem**, które mają zapewnić zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia celów i realizacji zadań jednostki oraz minimalizację negatywnych skutków wystąpienia ryzyka poprzez podejmowanie między innymi następujących zadań:
 - a) sformułowanie misji, rozumianej jako określenie celu istnienia jednostki,
 - b) określanie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji,
 - c) identyfikację ryzyka czyli określenia zdarzeń, które mogą mieć wpływ na realizację założonych celów,
 - d) analizę ryzyka, rozumianego jako określenie prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka i możliwych jego skutków,
 - e) reakcji na ryzyko,
- 3) **mechanizmy kontroli**, które mają stanowić efektywną i skuteczną realizację reakcji na ryzyko, poprzez podejmowanie między innymi następujących działań:

- a) dokumentowanie Systemu kontroli zarządczej,
 - b) nadzór nad wykonaniem zadań w celu ich oszczędnej, efektywnej i skutecznej realizacji,
 - c) zapewnienie ciągłości działalności jednostki,
 - d) zapewnienia właściwej ochrony i wykorzystania zasobów jednostki,
 - e) wdrożenia szczegółowych mechanizmów kontroli dotyczących operacji finansowych i gospodarczych,
 - f) określenie mechanizmów kontroli zapewniających bezpieczeństwo danych i systemów informatycznych,
- 4) **informacja i komunikacja**, które mają zapewnić wszystkim pracownikom w jednostce dostęp do informacji niezbędnych do wykonywania przypisanych im celów i zadań, między innymi poprzez:
- a) zapewnienie bieżącej informacji,
 - b) zapewnienie komunikacji wewnętrznej w ramach jednostki,
 - c) zapewnienie komunikacji zewnętrznej z podmiotami zewnętrznymi,
- 5) **monitorowanie i ocena**, które mają stanowić weryfikację obecności i funkcjonowania elementów Systemu kontroli zarządczej między innymi poprzez:
- a) monitorowanie Systemu kontroli zarządczej,
 - b) prowadzenie samooceny, procesu niezależnego od bieżącej działalności,
 - c) działania prowadzone przez służby audytu i kontroli,
 - d) uzyskanie corocznego zapewnienia o stanie kontroli zarządczej.

§ 6

Odpowiedzialność za funkcjonowanie Systemu kontroli zarządczej

1. Za prowadzenie kontroli zarządczej odpowiedzialność ponoszą:
 - 1) prorektorzy – w jednostkach im podległych zgodnie z Regulaminem organizacyjnym UJK,
 - 2) dziekani – na poziomie poszczególnych wydziałów,
 - 3) kanclerz – w jednostkach administracji centralnej.
2. Do obowiązków pracowników wymienionych w ust. 1 pkt 1-3 należy:
 - 1) opracowanie i przekazanie częściowego rejestru ryzyk do pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. zarządzania ryzykiem,
 - 2) opracowanie i przekazanie kwestionariusza samooceny jednostki do pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. zarządzania ryzykiem,
 - 3) opracowanie i przekazanie oświadczenia częściowego o stanie kontroli zarządczej do pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. zarządzania ryzykiem.
3. Do obowiązków rektora należy:
 - 1) określenie priorytetu kierownictwa w odniesieniu do poszczególnych ryzyk,
 - 2) coroczne opracowanie i przekazywanie jednostkom organizacyjnym wzoru kwestionariusza samooceny,
 - 3) złożenie oświadczenia o stanie kontroli zarządczej,
 - 4) przyjęcie zbiorczej informacji o stanie kontroli zarządczej w UJK,
 - 5) podejmowanie ostatecznej decyzji co do zakresu i terminu działań naprawczych (stwierdzonych w wyniku samooceny).
4. Rektor wyznacza pracownika na stanowisko ds. zarządzania ryzykiem w celu koordynacji prac związanych z bieżącym funkcjonowaniem Systemu kontroli zarządczej.

5. Do obowiązków pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. zarządzania ryzykiem należy:
 - 1) zbieranie częściowych rejestrów ryzyk od jednostek,
 - 2) opracowanie zbiorczego rejestru ryzyk dla uczelni,
 - 3) zbieranie oświadczeń częściowych od jednostek,
 - 4) zbieranie kwestionariuszy samooceny od jednostek,
 - 5) przekazanie rektorowi zbiorczego zestawienia oświadczeń,
 - 6) przekazanie rektorowi zbiorczej informacji o stanie kontroli zarządczej (w oparciu o kwestionariusze i ankiety).
6. Wszyscy pracownicy Uczelni biorą udział w funkcjonowaniu adekwatnego, skutecznego i efektywnego Systemu kontroli zarządczej poprzez właściwe wykonywanie powierzanych im obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności.
7. Pracownicy Uczelni są zobowiązani do przekazywania swoim przełożonym informacji, które mogą mieć wpływ na ocenę i doskonalenie kontroli zarządczej oraz realizację założonych celów, w szczególności w zakresie:
 - 1) wykrytych nieprawidłowości i nadużyć,
 - 2) skarg studentów, klientów i kontrahentów,
 - 3) innych istotnych różnic i odchyień od działalności planowej.
8. Każdy pracownik ma obowiązek zgłaszania uwag dotyczących funkcjonowania i usprawnienia Systemu kontroli zarządczej.

§ 7

Dokumentacja Systemu kontroli zarządczej

Oprócz niniejszego zarządzenia dokumentację Systemu kontroli zarządczej stanowią wewnętrzne akty normatywne, procedury wewnętrzne, instrukcje, polityki, dokumenty określające zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pracowników oraz inne dokumenty wewnętrzne.

§ 8

W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania Systemu kontroli zarządczej w UJK wprowadza się:

- 1) System wyznaczania i monitorowania realizacji celów,
- 2) Politykę zarządzania ryzykiem,
- 3) Zasady samooceny oraz przedstawiania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej.

§ 9

System wyznaczania i monitorowania realizacji celów

1. Podstawowym zadaniem Uczelni w ramach Systemu kontroli zarządczej jest wyznaczanie, w co najmniej rocznej perspektywie, celów i zadań oraz monitorowanie ich realizacji.
2. Na System wyznaczania i monitorowania realizacji celów składają się przede wszystkim następujące elementy:
 - 1) zasady i tryb wyznaczania celów i zadań,
 - 2) system określania mierników dla celów i zadań,
 - 3) zasady i tryb monitorowania realizacji celów i zadań,
 - 4) sprawozdanie z wykonania wyznaczonych celów i zadań.
3. Szczegółowe określenie zasad i trybu wyznaczania i monitorowania celów znajduje się w osobnym zarządzeniu zatytułowanym *System wyznaczania i monitorowania realizacji celów*.

§ 10

Polityka zarządzania ryzykiem

1. Funkcjonująca w UJK *Polityka zarządzania ryzykiem* ma na celu zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia wyznaczonych celów i zadań.
2. Na *Politykę zarządzania ryzykiem* składają się przede wszystkim następujące elementy:
 - 1) zasady i tryb identyfikacji ryzyka,
 - 2) zasady i tryb dokonywania analizy ryzyka,
 - 3) zasady prowadzenia rejestru ryzyk,
 - 4) zasady określania właściwej reakcji na ryzyko.
3. Szczegółowe określenie zasad i trybu zarządzania ryzykiem znajduje się w osobnym zarządzeniu zatytułowanym *Polityka zarządzania ryzykiem*.

§ 11

Zasady samooceny oraz przedstawiania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej

1. W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania Systemu kontroli zarządczej corocznie dokonywana jest ocena kontroli zarządczej.
2. Na Zasady samooceny oraz przedstawiania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej składają się przede wszystkim następujące elementy:
 - 1) samoocena Systemu kontroli zarządczej,
 - 2) oświadczenie o stanie kontroli zarządczej.
3. Szczegółowe określenie zasad i trybu zarządzania ryzykiem znajduje się w osobnym zarządzeniu zatytułowanym *Zasady samooceny oraz przedstawiania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej*.